

Висновок

**про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів
дисертації Охріменко Наталії Павлівни
«Патріотичне виховання дітей 6 - 7 років засобами художнього
краєзнавства у закладах дошкільної освіти»,
що подана на здобуття наукового ступеня доктора філософії
з галузі знань 01 Освіта/Педагогіка
спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки
(спеціалізація – 13.00.07 теорія і методика виховання)**

1. Актуальність теми дисертації.

Обрана аспіранткою тема дисертаційного дослідження «Патріотичне виховання дітей 6-7 років засобами художнього краєзнавства у закладах дошкільної освіти» визначає високу затребуваність у педагогічній науці, й, – у тому числі, – дошкільній педагогіці, щодо виконання ґрунтовних наукових робіт, в яких відображені сучасні державні підходи до виховання дітей і молоді у дусі справжнього українського патріотизму. Художнє краєзнавство як засіб патріотичного виховання досліджувалося у кількох дисертаційних роботах стосовно учнівської та студентської молоді. Стосовно дітей дошкільного віку, цей напрям наукових досліджень є взагалі нерозробленим, а дисертаційні роботи щодо використання патріотично-виховного потенціалу художнього краєзнавства у закладах дошкільної освіти на сьогодні відсутні. Політичні події, які спіткали нашу країну в останні роки, посилення державою засад національно-патріотичного виховання вказують на актуальність обраної Охріменко Н.П. теми дослідження, її затребуваність щодо оновлення патріотично-виховної практики закладів дошкільної освіти.

2. Зв'язок з науковою тематикою.

Дисертація є складником науково-дослідної теми кафедри дошкільної освіти Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя «Формування особистісно-професійної компетентності у майбутніх фахівців в галузі дошкільної освіти в умовах дворівневої підготовки» (протокол №3 від 26.10.2020 р.). Тему дисертаційного дослідження затверджено вченою радою

Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя (протокол №4 від 26.11.2020 р.) та узгоджено Міжвідомчою радою з координації наукових досліджень з педагогічних і психологічних наук в Україні НАПН України (протокол № 5 від 30 листопада 2020 р.).

3. Наукова новизна і теоретичне значення дисертації:

уперше визначено сутність та структуру патріотичної вихованості дітей 6-7 років засобами художнього краєзнавства, що містить емоційний, когнітивний, діяльнісний компоненти; обґрунтовано критерії (емоційно-мотиваційний, інформаційно-знанневий та діяльнісно-творчий), показники та рівні (високий, середній, низький) патріотичної вихованості дітей 6-7 років засобами художнього краєзнавства; у контексті розкриття виховного потенціалу художнього краєзнавства доведено його вплив на формування патріотизму у дітей 6-7 років; теоретично обґрунтовано, розроблено та експериментально перевірено комплекс педагогічних умов в методів патріотичного виховання дітей 6-7 років засобами художнього краєзнавства;

уточнено: основні підходи до патріотичного виховання дошкільників з урахуванням оновленої державної законодавчо-нормативної бази у галузі національно-патріотичного виховання та оновленої нормативної бази дошкільної освіти; тлумачення поняття «художнє краєзнавство» та запропоновано його структуру щодо використання складових у практиці закладів дошкільної освіти; теоретичні підходи до використання засад художнього краєзнавства як засобу патріотичного виховання старших дошкільників в умовах діяльності сучасних ЗДО;

набули подальшого розвитку: підходи до вибору форм, методів, прийомів патріотичного виховання дітей 6-7 років на засадах художнього краєзнавства певного регіону України (Чернігівська область); організаційно-методичні аспекти використання засад художнього краєзнавства у роботі з патріотичного виховання старших дошкільників у закладі дошкільної освіти.

Ефективність патріотичного виховання дітей 6-7 років засобами художнього краєзнавства відповідно до практики закладів дошкільної освіти

перевірено експериментально.

4. Практичне значення результатів дослідження. Створено та впроваджено у практику закладів дошкільної освіти систему роботи з реалізації педагогічних умов і методів патріотичного виховання дітей 6-7 років засобами художнього краєзнавства, програми «Рідний край вивчаю, патріотом зростаю» з патріотичного виховання старших дошкільників засобами художнього краєзнавства. Розроблено та впроваджено в освітній процес закладів дошкільної освіти комплекс конспектів занять, творчих завдань, сценаріїв патріотично-виховних і краєзнавчих заходів, спрямованих на реалізацію освітніх напрямів «Дитина у соціумі», «Дитина у світі мистецтва» Базового компоненту дошкільної освіти (2021 р.). Основні положення, висновки дисертації і методичні матеріали, розроблені автором рекомендації, можуть бути застосовані в практиці роботи закладів дошкільної освіти, у системі післядипломної освіти педагогів дошкільної освіти та в закладах вищої освіти під час викладання дисциплін «Педагогіка дошкільна», «Національно-патріотичне виховання з основами народознавства», «Методика ознайомлення дошкільників із соціумом», «Актуальні проблеми дошкільної освіти».

Отримані результати впроваджено в навчальний процес Бахмацького закладу дошкільної освіти (ясла-садок) №3 «Берізка» Бахмацької міської ради Чернігівської області; Менського закладу дошкільної освіти (ясла-садок) «Сонечко» комбінованого типу Менської міської ради; закладу дошкільної освіти (ясла-садок) №4 «Казочка» Ніжинської міської ради Чернігівської області; дошкільного навчального закладу №19 Прилуцької міської ради Чернігівської області; Чернігівського дошкільного навчального закладу №30 Чернігівської міської ради Чернігівської області.

5. Головні результати, отримані особисто автором.

Був проведений аналіз звіту перевірки на плагіат на наявність текстових запозичень (програма Strike-plagiarism). Рецензенти дійшли висновку, що дисертаційна робота Охріменко Наталії Павлівни «Патріотичне виховання

дітей 6-7 років засобами художнього краєзнавства у закладах дошкільної освіти» є результатом самостійних досліджень здобувача і не містить елементів плагіату та запозичень згідно з постановою КМУ від 12.01.2022 № 44 п. 9 та постановою КМУ від 19.05.2023 № 502 п. 9. Використані ідеї, результати і тексти інших авторів мають посилання на відповідне джерело.

6. Кількість наукових публікацій.

Основні результати дисертаційного дослідження висвітлено у 9 публікаціях, 8 з яких – одноосібні, серед них: 3 статті у фахових виданнях, 1 – закордонному виданні, 6 праць апробаційного характеру в наукових журналах та збірниках матеріалів міжнародних та всеукраїнських науково-практичних конференцій. Перелік наукових робіт здобувача, які вказані у списку опублікованих праць за темою дисертації, дає можливість стверджувати, що опубліковані роботи повністю відображають основні положення та висновки дослідження.

7. Зауваження і побажання до змісту.

У п.1.2. дисертаційної роботи слід збалансувати обсяг теоретичного матеріалу, який стосується розкриття специфіки художнього краєзнавства як наукового феномену та тієї частини матеріалу цього підрозділу, де висвітлено вплив художнього краєзнавства на формування патріотизму як особистісної якості дитини 6-7 років, надаючи перевагу останньому.

8. Відповідність дисертації спеціальності та профілю ради.

Дисертаційна робота Охріменко Наталії Павлівни «Патріотичне виховання дітей 6-7 років засобами художнього краєзнавства у закладах дошкільної освіти» на здобуття наукового ступеня доктора філософії з галузі 01 Освіта /Педагогіка за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки за своєю актуальністю, науковим, теоретичним рівнем, новизною постановки та розв'язання проблеми, практичним значенням є самостійною закінченою науковою роботою, що відповідає «Порядку про присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора

філософії» (Постанова Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року №44; Постанова Кабінету Міністрів України від 19 травня 2023 року № 502 «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України з питань підготовки та атестації здобувачів наукових ступенів»).

17.04. 2024 р.

Головуючий на публічній презентації

доктор психологічних наук, професор,
професор кафедри дошкільної освіти
Ніжинського державного університету
імені Миколи Гоголя

О.Л. Кононко

Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя

Міністерство освіти і науки України

Підпис Кононко О. засвідчую

Провідний фахівець Мель Михайленко Ж.